

social Henseende, hvorledes denne Afløsning kommer til at finde Sted. Jeg mener, at et saa betydeligt Antal Borgeres Bæe og Vel maa have en stor Betydning, ikke blot for deres eget Vedkommende, men ogsaa for Statens, som i sin Tid har været den, der har henlagt visse Tordere til Fæstebondestandens Bearbejdelse, for at Staten derfra kunde have sine Indtægter, og Tordrotterne deres for at forvalte dette Gods. Det forekommer mig, at Staten har den største Interesse af, hvorledes saamange Borgeres Fremtid afgjøres, og det vilde efter min Mening ikke være godt, om man af Godseiernes Kortsynethed lod sig lokke ind paa den Bane, at man prissgav disse mange Borgere for en vilkaarlig Behandling i Afsløsningsøieblikket, en saadan Bane, hvorved man kun saae paa betydelig at hjælpe paa de Rige og Mægtige, medens man glemte at hjælpe noget paa de mindre Bemidlede og de lavere Stillede. — Jeg antager med den ærede Forslagsstiller, at det ikke er at forudsætte, at Sagen bliver tilendebragt i denne Samling. Lad os da, idet vi stemme for hans Forslags videre Fremme og sende det til et Udvalg, høre, hvad Regjeringen der kan lade sig bevæge til ved Samraad med Nigsdagens Udvalgte med Hensyn til, hvad der videre skal foretages i denne Sag, og dersom det ikke skulde blive Noget, der tilfredsstiller os, lad da os, som ønske en heldig Løsning af denne Sag, bestræbe os for at faae Regjeringen til at gaae ind paa at afhjælpe de Forglemmelser, der fandt Sted i 1861, og som ere omtalte af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgfreds, tilligemed andre Misbrug, som drives med Fæstelovenes Udøvelse. Lad os da see, om Godseierne ikke maaskee kalde sig tilbage i Grindringen, at de ikke ere uindskrænkede Herrer over dette Gods, og at det er rigtigt ogsaa fra deres Standpunkt at laane Dre til en Afløsning, der tillige kan tage betydeligt Hensyn til den anden i Sagen umiddelbart interesserede Part, nemlig Fæstebondestanden, saaledes at begge Parter kunne være tjente med denne Afløsning, og saaledes at der ikke skal beredes Statau et Moment til en ulykkelig Fremtid i en saadan Afgjørelse, som, naar den engang er truffen, ikke kan

gjøres om. Jeg vil altsaa opfordre til, at man gaaer frem i denne Retning, og iøvrigt ønskende det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgfreds, at det maa lykkes ham og os Andre at fjerne de farlige Steder ved hans Forslag og at faae Noget ud deraf, der kan bringe denne Sag tilende — hvilket ogsaa er mit oprigtige Ønske — siger jeg, at en hurtig Afgjørelse ikke er Noget, jeg søger; det skal være en heldig Afgjørelse, ellers giver jeg ikke min Stemme dertil.

Sall: Jeg er idetmindste i eet Punkt enig med den ærede Taler, som nu satte sig, nemlig i det Punkt, han sidst omtalte, og som nærmest ligger for — jeg er enig med ham deri, at jeg agter at stemme for det nu foreliggende Forslags Overgang til 2den Behandling og for dets yderligere Fremme. Jeg vil ogsaa erklære mig enig i, hvad han i Begyndelsen af sit Foredrag yttrede, at han fandt, at det efter Omstændighederne vilde være meget ønskeligt, at man nu fattede sig i Korthed; jeg vil dertil blot sige, at jeg haaber, at det maa lykkes mig at holde dette noget bedre, end det lykkedes det ærede Medlem. Jeg erkjender imidlertid fuldstændig, at dette meget let kan være et Ønske ved Begyndelsen af Taler, men at det meget mod Ens egen Villie kan gaae saaledes, at Foredraget bliver ubefrøligere, end man tilsigtede. Derfor skal jeg kun sige, at jeg vil bestræbe mig for at fatte mig saa kort som muligt; men jeg kunde dog ønske ved denne Leilighed at udtale mig noget angaaende de Betragtninger, som ved denne Sags Afgjørelse have været ledende og bestemmende for mig.

Det første Spørgsmaal, som maa frembyde sig ved denne Sags Ordning, synes naturligen at maatte være dette, om og hvorvidt Grundlovens § 82 herpaa er anvendelig, og i bekræftende Tilfælde, hvorvidt denne Bestemmelse kan siges at være fyldestgjort ved den Ordning, der er bragt i Forslag. Den første Deel af dette Spørgsmaal kunde maaskee synes at være overflødig, men efter hvad der er blevet udtalt, ogsaa fra det ærede Medlem, der nu satte sig, er det jo dog Tilfældet, at der har været, og sandsynligviis endnu er,